

Gyser. Steen Langstrups debutroman er i Martin Schmidts instruktion blevet til en ferm skrækfilm.

Mis, mis, mis

Af NIKOLAJ M. LASSEN

Kat. Instruktion: Martin Schmidt. Manuskript: Marie Trolle Larsen (frit efter Steen Langstrups »Kat - ondskaben lurur i regnen«). Fotograf: Dirk Bruel. 87 minutter. Danmark 2001. Premiere i Palads, Scala og CinemaxX, Kbh., samt 34 biografier landet over.

Ingen dyr kom til skade under optagelserne, forsikrer "Kat"s rulletekster publikum efter filmen. Det er dog ikke den lille mis, der lider overlaster undervejs i de 87 minutter uhyggen står på. I hvert fald ikke i forhold til den grumme skæbne, der overgår de stakkels tobenede, der kommer i vejen for den, da først den indledningsvis er blevet besat af en ond ånd under nogle pensionisters leg med det okkulte!

»Kat« er en filmatisering af den seks år gamle debutroman af samme navn fra gyserforfatteren Steen Langstrup (f. 1969). Han har efterhånden skrevet en hel stribe velskårne genrestykker, og med Martin Schmidt i instruktørstolen har Zentropaselskabet Balboa 2 virkelig linet op til gysertime. Schmidt har tidligere lavet to stilrene, men samtidig sørgeligt sjæskede film i den særlige teenage-gyser-genre, hvor unge smukke mennesker bliver ofre for gale mænd med skarpe våben. »Sidste time« og »Mørkeleg« hed de og lagde sig i sporet efter genrekongerne John Carpenter og Wes Craven, dog uden at tilføje personlighed eller kreativt input i forhold til genrens konventioner og klichéer. Med »Kat« har Martin Schmidt opøst sig, filmen er

på alle områder væsentlig mere ferm og vellavet end sine forgængere. Manuskriptet er mere interessant, skuespillerne bedre, lydsporet flottere, klipningen strammere og billederne væsentlig mere stemningsmættede.

Historien blander effektivt det psykologisk gys med det okkulte element og en visuel stil, der er skabt med omtanke og kælet for undervejs. Maria (Liv Corfixen) er en jurastuderende, der deler lejlighed med sin veninde Isabella (Charlotte Munch) og en helt almindelig missekate. Men ovenpå bor Isabella bedsteforældre, som undertiden hygger sig med det okkulte, og da de en aften under en seance i stuen åbner en port til mere og andet, end de havde regnet med, er katten tilfældigvis til stede i lejligheden. Derefter går det galt. Katten bliver til et rovdyr, der slår ihjel, når Maria bliver stresset, hvilket hun ofte gør, da en hård eksamen falder sammen med nogle tegn på at hendes kæreste (Martin Brygmann) er hende utro. Mere skal ikke afsløres her, men blodet sprøjter og gyset breder sig, ganske som det skal. Slutningen er desværre en genre-typisk éen af slagsen, hvor publikum spises af med en i grunden ret forudsigelig uforudsigelighed.

Dirk Bruels billeder er velkomponerede og fulde af uhyggelige skygger, hvor alt det onde kan gemme sig og bare vente på at springe frem hvert øjeblik, det skal være. Netop den udstrakte brug af mørke et af filmens største aktiver, for netop mørket er en af skrækfilmens vigtigste ingredienser.

Det er i mørket, vi bliver bange og vender oplevelsen og følelserne indad til vores egen krop, fordi vi ganske enkelt ikke kan se 'de andre'. Det er mørket, som får os selv til at føle os sårbare og dermed som mulige objekter for andres onde handlinger. Vi bliver transformeret fra handlende subjekt til passivt objekt, altså noget sårbart - og det er netop déet, der er så skræmmende. Brugen af billedforvrængende linser, frøperspektiv og nærbilleder er også klassiske genreticks, som her benyttes med myndighed. Dertil kommer et ulmende lydspor, hvor en underliggende knurren og rumlen hele tiden skaber den rigtige skrækstemning, som ydermere forstærkes af den amerikanske filmkomponist Gary Changs musik. Også Martin Schmidts producerskift fra Regner Grasten til Hanrik Danstrup (manden bag »Pusher« og »Bleeder«) ses tydeligt i »Kat« - her er helhedensindtrykket anderledes professionelt, end det var tilfældet med Schmidts første to film.

»Kat« skal ikke klandres for at holde sig pænt til genrekonventionerne, når det udføres så fermt, som tilfældet er (der går for eksempel også tilpas langt tid, før vi ser 'uhyret') - men det betyder dog heller ikke, at alle klicéerne og de lette plotløsninger er lige heldige. Vi er afgjort stadigvæk i den lettere ende af skalaen, men der hersker imidlertid næppe tvivl om, at filmen er det bedste danske forsøg siden Ole Bornedals »Nattevagten« på at lave en effektiv gyser. Konkurrencen har sandelig heller ikke været hård.